

A Mall. hi ha una variant d'explicació discutible: *Bonafús*, *Can ~ te*. Sa Pobla (xli, 11.18, Masc. 11A5). Encara que *Bonafous* (-oux) és també NP occità, aquesta forma mall. no deu ser manllevada, sinó reducció de *Bona-fust* 'en bona (hora) fores nat'. La dada més antiga que tinc és també fem. (com la següent, de 1202): «tibi R. Guillemi, uxorique tue *Bonifós*» a. 1216 (*Cart. St. Cugat III*, 34): amb una -i- d'explicació incerta (¿transposició de la d'una forma *Bona-foist*?). M'inclino a rebutjar l'etim. germànica que admet Gamillscheg (*Rom. Germ.* I, 311) postulant un NP BONA-FUNS, format amb la terminació -FUNS peculiar dels visigots (pocs exs. de -FUNS en Aebischer, *Onom. Cat.*, § 9), no sols perquè és poc freqüent BONA- com a primer component, sinó perquè tots els compostos en -FUNS són noms masculins, en contradicció amb els casos catalans més antics. Cf. el NL *Benifons*.

Borrancs, V. BORA

BORRÀS

Nom de persona i, de vegades NLL, tots ells probablement amb caràcter secundari. *Borràs* es va usar primer com a prenom: *Borraz* de Rocafort (bis) c. 1270 (*BABL VII*, 323); «--- a -N *Borraz* de Montornès --- a. 1274 (Soldevila, *P. el Gran II*, iii, 464); 1276: «*Borrazxo Queralt*» (MtzFdo., *DocValACA II*, 113); 1289: *Borràs* de Pegeroles, veí de Tivissa (CCandi, *Mi. Hi. Cat. I*, 236); 1396: *Boraç* [de] *Guardialada* (*BABL x*, 408, 409).

Sengles *Mas de Borràs*: a Morella, Catí, Herbés i Vilanova d'Alcolea (xxvii, 170.15; xxviii, 100.5; xxvii, 149.5, 172.3, aquest 38 × 14); *Mas d'en Borràs* a Albocàsser (xxviii, 93.21). En massa en el Princ., i també de vegades pluralitzat: *Casa dels Borrassos* patrícia, dins el poble de V. N. d'Alcolea; *Els Borrassos* pda. te. Torà (xlvi, 145.21). I a les Illes: *Son Borràs* te. Sta. Ma. del Camí (xl, 31.19, 40 Masc. 18H2, i ja m. Despuig). També algun orònim: *El Penyó Borràs*, probablement < *Penyó de Borràs*, te. Penàguila (xxxv, 46.21); Pou d'en *Borràs*, pron. *pombofàs* te. Torreblanca (xxviii, 189.8).

El Borràs, vt. te. Castellbell (Bages). I en el Pirineu: 45 Font de *Borràs* te. Civís (xxxvii, 166.10).

DERIV. Mas *Borrassa* te. Vallengràvia (xxvi, 191.23). *Borrassers*, St. Cristòfol de B. te. Lluçà-Sta. Eulàlia, també dit St. Crist. de la Vila (xlvi, § 160.1): es devia referir a les colles de pagesos armats de borrasses col·literes; mas *La Coma*, o *La Coma de Borrassers*, 156. 18. *El Borrasset* te. Torre d'En Domenge (xxviii, 137. 9). *Caseta dels Borrassins* te. Fredes a la r. del Boixar (xxvii, 135.24), *Cal Borrassó*, mas te. Tous (Anoia), prop de Fiol (1931).

També es troba en formes bastant semblants, i no gaire menys desenrotllades, en l'alt Llgd.: *Bourras* sengles masos desapareguts en els cantons de La Grasse i Peiriac. I probablement també n'és alteració dialectal el poblat desaparegut *Bourrais* te. Durban, que 60

Sabarhès (*Di. Top. Aude*) registra com *Boraxo*, 978, *Boraixo* 1005 etc., però *La Faisse d'en Bourras* a. 1737.

L'ETIM. de *Borràs* és homòloga de la de *Borrell*: tots dos, noms que tenen llur centre màxim en el domini de la nostra llengua, si bé també difosos en els de més al N. i NE. De llur antiguitat són també testimonis el vell nom de pagus en -ANUM, *Borrassà* (infra), i el nostre antic i tan estès NP *Borrell*, amb les seves derivacions (V. infra). Tots dos, derivats —amb els comuns sufixos romànics -ACEUS i -ELLUS— partint del NP BURRUS, que junt amb BURRIUS, es troba ja força sovint en textos i inscr. itàliques i imperials, de data romana (Schulze, 110, 144, 429) i constituint el cap d'una família antropònima romana bastant descabdellada: *Burren(i)us* (110, 373), *Burreius* (426, 434), *Burredius* (110, 427).

Que en el fons de tot això hi hagi quelcom de «pre-romà» de filiació enigmàtica, com diu Aebischer (*Top. 70-71*) té ben poc fonament: més en propòsits evasius científics; car això li permet desentendre's d'estudiar *Borredà* (el nom problemàtic) limitant-se a remetre a aquest suposat enigma. Que en *Borràs* s'hagin sumat elements cèltics, no és gaire més seriós. Tampoc segur (*DECat II*, 128 i n.), tanmateix probable és que hi hagi contribuït el grec Πύρρος (cf. altres elements grecs, ib. 128b58); però quelcom d'això o d'aportació etrusca, ens ho assenyala la P- de *Purreius* (Schulze, 426, 434); en fi, i per damunt de tot s'hi suma el corrent ibero-africà i oriental que s'ha demostrat en l'article *borra* del *DECat II*, 129a2-60 i n. 6. En tot cas, del simple *Burrius* provenen els nostres NLL *Borriana* i *Borriac* (V. infra els articles. Per *Borredà*, més problemàtic, veg. l'article).

Borrasca, val., V. BOL-àr.

BORRASSÀ

Poble de l'Alt Empordà, al SO. de Figueres.

PRON. MOD.: *buřasá* 1920 (Figueres); 1958, 1960, en el poble mateix i a tots els veïns. Gentilici: *borrassencs*.

DOC. ANT. 817-8: «villa *Borraciano*, citat amb més context supra, s. v. *Bàscara* (Baluze, *Capitul.*, p. 1416); *Cart. Alart-Aragó I*, 14; *BABL III*, 95; Villan., *Vi. Lit. XIII*, apèndix I; Monsalv. xvi, 272; Abadal, *Cat. Car. II*, 122.11-13); 1018: *Gauceberto de Borraciano* (*Hist. Lgd. v*, 336); 1020, en el testament del comte Bernat de Besalú: «--- villa Fedancio --- et quantum habeo in Ordeos et infra te. de parrochia *Borraciano* ---» (*MarcaH.*, 1029.2); 1092-1093: «in parr. --- de *Navata* --- Ordeis --- afr. or. in --- *Borraçano*, mer. flumen Fluviani ---» (Alsius, p. 174; Monsalv. xvi, 272); 1163: 55 *Borrachano* (*BABL IV*, 188; Monsalv. xvi, 271); altres cites a. 1280 (CCandi, *Mi. Hi. Cat. II*, 111), 1318 (*BABL IV*, 472); 1359: *Borraça* (*CoDoACA XII*, 100); 1362 i 1379: *Borraciano* (Alsius, p. 109).

ETIM. Forma part de la família dels NPP en -ANUM, com a derivat típic del NP *BURRACEUS, derivat de